

[Ekspert: Hrbi tlimlr lknin kindirm gcnm tminatsdr - Qafqazda thlksizlik v slhn brqrar olmas rann mqsdlrindn biridir](#)

Qafqaz msliri zr ekspert rann blgd slh v thlksizliyin brqrar olmas zr tlimlrinin tsirin toxunaraq deyib: "Bzi qruplar sionistlrin dstyi il blgd slh v sabitlik grmk istmirlr. Buna gr d onlar istniln yolla ".regionda mharib v bhran raitini saxlamaa alrlar

Arannews :Qafqaz msliri üzr ekspert Mhmmdrza Kffa “Sblane-Ma” saytna açqlamasnda Qafqaz bölgsinin ran slam Respublikas üçün müxtlif aspektlrndn hmiyytini izah edrk deyib: “ran regionun tarazlnda, o cümldn regionda müxtlif aspektlrd sabitliyin, thlüksizliyin brqrar edilmsi v güc balansnn qorunmasnda mühüm v effektiv rol oynayr. Çünki ölkmiz imal-qrb regionunun srhdri vasitsil Qafqazn ;mühüm geosiyasi regionu v iki qonu ölk il hmsrhddir.” rann Astaraçaydan Bazarqana qdr Azərbaycan v Ermnistanla hmsrhdd olduunu bildirn ekspert bu iki ölknin Qaraba bölgsi il bal fikir .ayrlqlarna gör tarixlrinin n hssas dövrünü yaadn deyib

ran Azərbaycan Respublikas xalqnn dstkçisi v himaydardr

Qafqaz regionunu grgin v ziddiyatli bölq adlandran Kffa qeyd edib ki, son üç onillikd (Sovet ttifaqnn dalmasndan sonra) bu mühüm regionda müxtlif münaqilr v mühariblr ba verib. Bu arada Qaraba bölgsi il bal mühariblr digr .mühariblrndn daha önmlilub

O, ran slam Respublikasnn srhdri yaxnlnda Ermnistan v Azərbaycan Respublikas arasnda iki genimiyyasl müharibnin ba verdiyin toxunaraq deyib: “90-c illrin vllrind ba vern birinci müharib siyasi srhdrlin ardcl dyimsin, Qaraba bölgsi v traf hrlrin ermnilr trfindn ialna sbb oldu v 1994-cü ild Azərbaycan Respublikasnn mlubiiyyti, Ermnistan v Qaraban ermni separatçlarnn qlbsi il baa çatd. Minsk Qrupu çrçivsind aparlan siyasi danqlarn nticsiz qalmasndan sonra 2020-ci ilin payznda ikinci Qaraba müharibsi yenidn balad. Bu df Azərbaycan Respublikas Qaraban mühüm hissrlini v Qaraba trafndak ial altnda ;olan 7 hrin hamsn azad etmy nail oldu v qlb qazand.”

Ekspert regionun thlüksizliyinin qonuluq v müslman ölksi il xristian ölksi arasnda ba vern müharib sbbindn hssaslna, maraqlarmz v milli thlüksizliyimizi qoruman vacib olduuna toxunaraq deyib: “Bu sbbdn ran regionun tarazlqlarnda, o cümldn sabitliyin, thlüksizliyin brqrar olmas v müxtlif aspektlrdn güc balansnn ;qorunmasnda mühüm v tsirli rol oynayb.”

M. Kffa thlilin digr hissind ran slam Respublikasnn Azərbaycan Respublikas qarsndak bzi xidmtlrini açqlayaraq deyib: “Birinci Qaraba müharibsind ran Azərbaycan hökumtinin xahii il bu ölky çoxlu hyati hmiyyatli yardmlar göstrdi. Silah yardm, hrbi müavirlrin göndrilmsi, Azərbaycan Respublikas döyüçülirin hrbi tlim keçmk v Qaraba münaqisindn qaçan azərbaycanl qaçqn v köçkünlr üçün dürqlrin yaradlmas rann dyarli faliyytlrinin yalnz bir hissidir. Bunun sndlri mövcuddur v bzi

;sndlri hmin dövr aid mtbuatda v nriyyatda da öz ksini tapb.&rdquo
Kffa hmçinin rann beynlxalq tkilatlar da Azərbaycan Respublikasna v onun
mzlm xalqna siyasi v diplomatik dstyin iar edrk deyib ki, ran slam Respublikas
Thlüksizlik urasn Azərbaycan olunmu rayonların azad edilmsi
istiqamtind 5 qtnamsini müayit edib, ial altnda olan bütün
razilrin azad edilmsinin zruiliyini hmi vurulayb, bel ki, indi d Qaraba
bölgsinin 50%- yaxn razisi ermnilrin ialnda qald üçün
hmin razilrin d azad edilmsinin vacibliyini v Azərbaycan Respublikasnn razi
bütövlüyünün dstklmsi siyastini davam etdirir.
rann bu prinsiplial siyasti nqilabn Ali Rhrinin iki il vvl rbiül-vvl ayann 17-d
.verdiyi byanatlarda aydn kild ksini tapb

Qafqaz regionu mslri üzr ekspert ran hökumtinin Azərbaycan
Respublikasna dstk faliyyetini mediada yetrinc iqlandrmadn tssüfl qeyd
edrk deyib: “ctimai ryin v Azərbaycan Respublikas xalqnn yeni nslinin
rann bu ölky göstrdiyi dstk tdbirlri haqqnda kifayt qdr mlumata
malik olmamasnn sbbi budur. lav olaraq onu da qeyd edk ki, Azərbaycan
hökumti v anti-ran dairli faktların ksini olaraq heçvaxt rann bu
ölky yardmn açq-aydn dil gtirmiyibl, htta bu ölknin medias da
rana qar uydurma ittihamlar ssindirmiy balayb. Ona gör d bugün ran
&v Azərbaycan xalqn bu haqda mlumatlandрмаq lazmdr.&rdquo

rann ikinci Qaraba müharibsind siyastlri toxunan ekspert deyib:
“kinci müharibd d ran Azərbaycan Respublikasnn ial olunmu
razilrinin azad edilmsin saslanan prinsiplial siyastin bir daha tkid etdi, Qaraba
bölgsinin v onun traf rayonların tam azad edilmsin siyasi dstk
&verdi.&rdquo

O, anti-ran dairlinin iddialarna, kinci Qaraba müharibsindn sonrak
dövrd yaranan hadislr v grginliy toxunaraq deyib ki, tamahkarlq v iddialar
bütövlükd mövcud grginliyin sviyisini artrr v ran slam
.Respublikasnn thlüksizliyin tsir göstrib

Bzi qruplar sionistlri dstyi il regionda sülh v min-amanla mane olur

Qafqaz mslri üzr ekspert deyib: “Konkret olaraq, Azərbaycan
hakimiyytin yaxn pantürkların, htta hakimiyytin özünün
yalan iddialar v tamahkarl (Ermnistann Sünik vilaytini l keçirmk v
orada Zngzur dhlizinin yaradlmas, bel ki, Ermnistann öz razisi
üzrind nzart ed bilmmsi v hanssa formada ran v Ermnistann arasnda
ümumi srhdlin aradan qaldrlmasna gtirib çxarmaq), hans ki, 9
noyabr 2020-ci il tarixli üçtrfli atks razlmasndan knar saylr
– Qaraba münaqisinin iki trfini v bütün regionu
münaqi v siyasi grginliy doru aparmdr. Bel ki, bölgnin tannm siyasi
v geosiyasi srhdlinin dyidirilmsi übhsi yaranr. Bu mslrin qbuledilmz
&olduu aydnr.&rdquo

Türkiy v pantürkiistlri sionist rejiml birlikd münaqi
alovlandrdn qeyd edn ekspert deyib ki, bu qruplar v ölklr qeyri-qanuni
mqsd v maraqlarna gör bölgd sülh v sabitlik yaranmasn
istmirlr. Buna gör d istniln yolla regionda müharib v böhran
.raitini saxlamaa çalrlar

Kffa ran slam Respublikasnn bölgdki yüksk imkanlar v
üstün qüdrtin iar edrk deyib: “übhsiz ki, ran slam
Respublikas bu rtlr v uydurma iddialara dözmyck, beynlxalq qayda-

qanunlara saslanan öz prinsiplri v siyastin uyun olaraq faliyyt göstrck, beynlxalq srhdln pozulmasna, qonu ölkln suverenliyinin übh altna alınmasna imkan vermyck. Bu sbbdn d regionun bugünkü raiti ran slam Respublikasndan bölgdki istniln ;böhrana hazrlama tlb edir.&rdquo

Ekspert hrbi tlimln keçirilmsini hr bir ölknin döyü hazrln qorumaq v artrmaq, müdafi qabiliyytini yüksk sviyy çatdrmaq yollarndan biri hesab edrk deyib: “rann 15 ölk il quru v dnizd ortaq srhdi vardr, bütün bölglrind v srhdln d çoxsayl hrbi manevrler keçirir v bu da normal msldir v silahl ;qüvln illik proqramlar çrçivsinddir.&rdquo

O, hmçinin hrbi tlimln keçirilmsini çkindirm gücünü artrman yollarndan biri adlandrb, imal-qrb v Araz ümumi razisind son v keçn ilki tlimi bu istiqamtd faliyyt kimi .qiymtlndirib

Ekspert deyib: “Regionda sabit v yekun sülh v thlüksizliyin brqrar olmas ran slam Respublikasnn sas mqsdidir, regional tbbüslr v mexanizmlri, region ölklnin mkdal v qalql yardm vurulayr. Buna gör d regionda münaqi v böhranlarn hlli üçün regiondan knar aktorlarn, xüsusil sionist rejimin clb edilmsini zrrli v qeyri-konstruktiv hesab edir v bunu mslri uzatmaq v ;mürkkbldirmk amili sayr.&rdquo

O qeyd edib ki, Qaraba müharibsi son 30 ild regionun iqtisadiyyatna birbaa tsir göstrib v tikinti ilri dayandrb. Msln, birinci Qaraba müharibsi zaman srhd terminallar, xüsusn d Culfada rabit v nqliyyat mehvrlrinin balanmas sbbindn ciddi tnzzül yaand v bu, imal-qrb .bölgsinin, htta bütün ölklnin iqtisadiyyatna tsir etdi

Qafqazn dinamikas sülh v min-amanlqdan asldr

M. Kffa lav edib: “Mhz sülh v min-amanlq raitind Qafqazn geosiyasi regionu dinamik v mhsuldar ola bilr. Bu baxmdan, yollarn v kommunikasiya oxlarnn beynlxalq standartlara v hökumtln suverenliyin hörmtl yanama prinsipin uyun olaraq yenidn açlmas regionun ;inkiaf v rifah üçün raiti tmin ed bilr.&rdquo

O, açqlamasnn sonunda Qafqaz regionunun iqtisadi v ticart aspektini d xatrladaraq Qafqaz regionunun hmiyytinin thlüksizlik, hrbi v siyasi aspektlrl yana, kommersiya v iqtisadi, tranzit v nqliyyat aspektlrindn d .mühüm olduunu bildirib

Srh terminallarında rann infrastrukturunun tamamlanmasnn lüzumu

Ekspert Sovet ttifaqnn dalmasndan sonra rann geosiyasi mövqeyinin dyimsin iar edrk deyib: “Hazrda rann corafi srhdlri ölklnin imalnda Srxs bölgsindki imal-rq srhdindn Bazarqandak imal-qrb srhdin qdr ölkimizin imaldak tarixi bölgln (Orta Asiya, Qafqaz v Avrasiya) açqdr v yeni imkanlar yaratmdr. Bel ki, Srxas, nçburun, Türkmn, mirabad, Nohr, nzli v Astara limanlar, Bilsuvar, Nurduz, Meri v Culfann terminallarnn kommunikasiya marrutlar v infrastrukturular tamamlanarsa, ölkimizi üstün v la mövqey ;qoyacaqdr.&rdquo

rann iqtisadi vziyyatinin yaxlamasnda Avrasiya qtisadi Birliyinin rolu

Ouml;lkimizin imal-qrb bölgəsindəki hər bir nəqliyyat oxlarının və sərhdə terminalların hmiyyətinin və məqəyinin iştirakı Ermnistann terminal və sərhdlərini də əks etdirir. Nərdüz və Meri terminallar ölkimizin xarici ticarətində əhəmiyyətli yerlərdən biridir. Əks etdirir ki, bu terminallar vasitəsilə biz Gürcüstan, Qara dəniz ölkəri, o cümlədən Ukrayna, Rumniya, Bolqarıstan və digər Avropa ölkəri ilə əsaslıq ticarət edə bilərik. Ermnistann kommunikasiya marşrutlarının bizim əks etdirir və bələdiyyəlik östəqilliyindən ondan ibarətdir ki, biz Avrasiya qtisadi Birliyinin üzvü olan 5 ölkə ilə birbaşa və quru yolla ticarət edə bilərik. Ermnistann bu birliyin yeganə üzvüdür ki, ölkəmizlə quru sərhdə var. Ona görə də biz bəzən deyirik ki, Ermnistann rann Avrasiya qtisadi ittifaqına daxil olmas ön platforma və qapdır. O, Avrasiya qtisadi Birliyinin hmiyyətinə toxunaraq deyir: "Dünyada ömmi daxili məhsul təxminən 90 trilyon dollar oldu halda, 2 trilyon dollarlıq ömmi daxili məhsulə malik Avrasiya qtisadi Birliyi rann iqtisadi vziyyatinin yaxlamasına kömək edə bilər. Həmçinin 190 milyona yaxın əhalisi və 20 milyon kvadrat kilometr ərazisi olan bu birlikdə məmnun sanksiyaların zərərli olmaması və yaxın imkanlara malikdir." Məsələn, sahibni apard: Mhdi Ciddi